

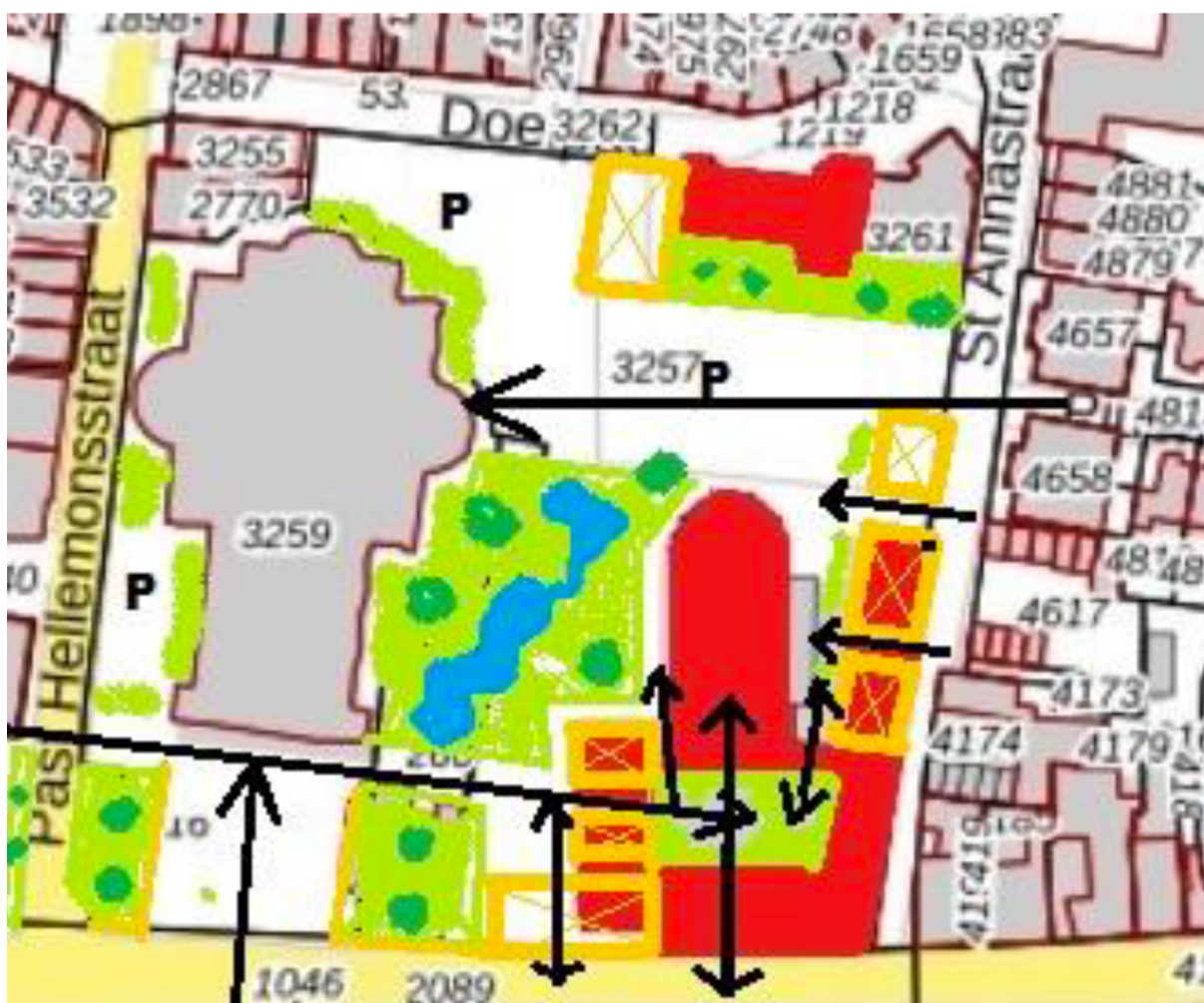
In deze bijlage wordt onderscheid gemaakt in uitsluitingscriteria en toetsingscriteria.

Als een aanbieder niet voldoet aan de uitsluitingscriteria dan wordt deze niet in behandeling genomen. De uitsluitingscriteria worden ook in geval van een verkooptransactie in publiekrechtelijke zin voorgeschreven.

Bij de toetsingscriteria gaat het vooral om het bieden van een kader voor de beoordeling van de plannen. De toetsingscriteria zijn richtinggevend voor de kwaliteit en hebben een functie aanvullend op de uitsluitingscriteria.

Uitsluitingscriteria

1. Kwaliteit is de basis voor deze randvoorwaarden. Kwaliteit uit zich in architectuur, beeldkwaliteit, stedenbouwkundige opzet, functionaliteit, kwaliteit van openbare ruimte en groen, maar vooral om de optimale samenhang daarin. Om die reden schrijven wij voor dat de plannen die worden ingediend, zijn voorbereid door een deskundig stedenbouwkundig bureau en dat er een goed en deskundig landschapsbureau wordt ingeschakeld.
2. Sloop van de voormalige muziekschool, de voorbouw, het karakteristieke trappenhuis, de kapel en de met wanden omgeven carré-vormige binnentuin is niet toegestaan.
3. Het ingediende plan dient te voldoen aan de kaders die op onderstaande tekening zijn aangegeven.

4. De locatie kenmerkt zich door een groot hoogteverschil. Constructies als keermuren etc. moeten worden vermeden. Voorkeur bestaat om het bouwplan zo natuurlijk mogelijk te laten meelopen met dit hoogteverschil.
5. Bij transformeren en toevoeging van bebouwing geldt het volgende
 - Deze is uitsluitend toegestaan langs de Sint Annastraat, Doelpad, Markt op de locaties zoals is aangegeven op bovenstaande kaart (rood en geel omkaderd).
 - Minimaal 30 % van het plangebied dient als oppervlakte groen te worden uitgevoerd
 - De nieuwe gevels hebben een traditionele opzet in baksteen met hardstenen dorpels, plint en geprofileerde gootlijsten.
 - De gebouwen zijn niet plat afgedekt maar hebben een kap die bedekt is met keramische pannen, natuurleien of zink.
 - De gevels hebben een rijzige architectuur met verticale gevelopeningen. Kloeke volumes die refereren aan de kloosterbebouwing en geen individueel of afwijkend geparcelleerde woningen.
4. De parkeernorm is 1 parkeerplaats per woning. De voorkeur bestaat om het parkeren te laten plaatsvinden in een ondergrondse of gedeeltelijk verdiepte parkeergarage. Om kostentechnische redenen bestaat begrip voor een oplossing op maaiveld maar dan wel met aanvullende kwaliteit.
5. De woningen mogen van het type herenhuizen (bijvoorbeeld 2 of 3 lagen met kap) zijn en/of appartementen. Wij denken daarbij aan woningen van 60-100 m² gbo. De woningen moeten overwegend koopwoningen zijn. 20 % van het aantal koopwoningen mag naar keuze bestaan uit vrije sector huurwoningen (middeldure categorie). Alle woningen moeten worden voorzien van een eigen buitenruimte.
6. De grondprijs is afhankelijk van het aantal woningen dat wordt gerealiseerd. De marktconformiteit van de aanbidding zal in een aanvullende taxatie aan de hand van het ingediende plan worden vastgesteld.
7. De afstand ten opzichte van de eigendommen van de basiliek mag niet kleiner worden dan de afstand tussen de bestaande bebouwing en het gemeentehuis. De ruimte tussen de huidige bebouwing Sint Anna en de eigendommen van de parochie dient overwegend groen te worden ingericht.
8. De kosten van sloop en asbestverwijdering zijn voor rekening van de koper. De gemeente neemt het bouw- en woonrijpmaken voor de delen die openbaar blijven voor haar rekening. Ten behoeve van het woonrijpmaken is koper verplicht een bijdrage beschikbaar te stellen van € 2000,-- ex BTW per woning. De Nota kostenverhaal is van toepassing.
9. Bij aankoop wordt direct de helft van de koopprijs voldaan, de tweede helft wordt betaald nadat het bestemmingsplan onherroepelijk wordt. Het verkoopprijsico is voor rekening van de ontwikkelaar. De locatie kan ook in maximaal twee fasen worden afgenomen met een tussenliggende periode van maximaal 3 jaar.

Toetsingscriteria

Aanvullende randvoorwaarden nieuwbouw bij Sint Anna in

Oudenbosch. Voorwoord

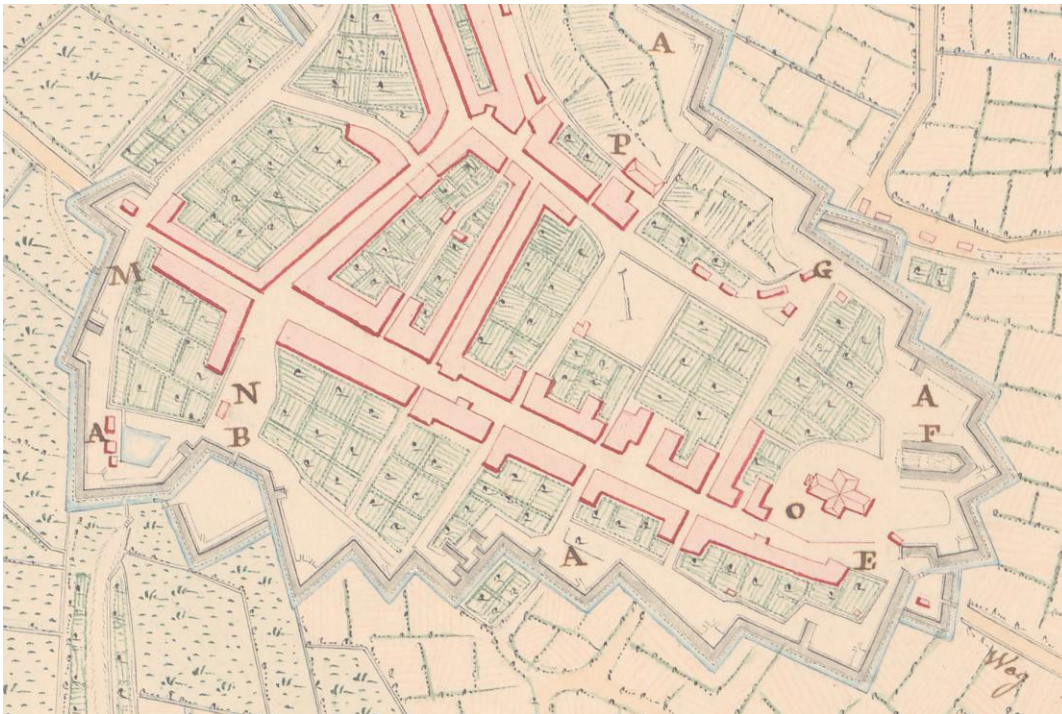
Vanuit Hart van Oudenbosch zijn aangepaste randvoorwaarden voor de herontwikkeling van Sint Anna aangeboden aan het gemeentebestuur. Hierop is gevraagd om een aanvulling daarop als het gaat over onder andere nieuwbouw in het gebied. In dit document wordt hier op ingegaan. Tevens wordt meer de koppeling met de stedenbouwkundige aspecten in het gebied gezocht, de relatie gelegd met de inpassing van de Basiliek en de aanhechting aan het weefsel van de aangrenzende straten.

Actuele situatie van het gebied (Google Maps)

Ligging en ontwikkeling van het complex

Het complex Sint Anna bestaat uit het gebied dat begrensd wordt aan de zuidzijde door de Markt, westzijde de Basiliek, noordzijde Doelpad en oostzijde Sint Annastraat. Aan de overzijde van de Sint Annastraat bevinden zich de vroegere tuinen van Sint Anna met daarin onder andere de historische buitenscholen (nu De Schittering) die hier buiten beschouwing worden gelaten.

Fragment van de kaart uit 1747 met duidelijk de doorgaande bebouwing langs de Markt

Sint Anna c. 1900 en c. 1995

Sint Anna vestigde zich in 1838 op de hoek van de Markt en Sint Annastraat en groeide uit tot een gesloten carré met gebouwen die in hoofdzaak gebruikt werden als pensionaat en onderwijsvoorzieningen. Sint Anna vestigde zich in bestaande bebouwing net zoals dat elders in de straat gebeurde met het Latijns College (Markt 68) en Saint Louis (Markt 34). De gebouwen maakten deel uit van de eeuwenoude bebouwing in de gesloten straatwanden van het toen al dichtbebouwde centrum van Oudenbosch. Zo werd zelfs de Basiliek gebouwd op het achtererf van de toenmalige pastorie aan de Markt. Het stratenplan dateert uit de late middeleeuwen en is op hoofdlijnen al goede terug te vinden op de Gastelse Kaart uit 1565 en de kaart van de omwalling van Oudenbosch

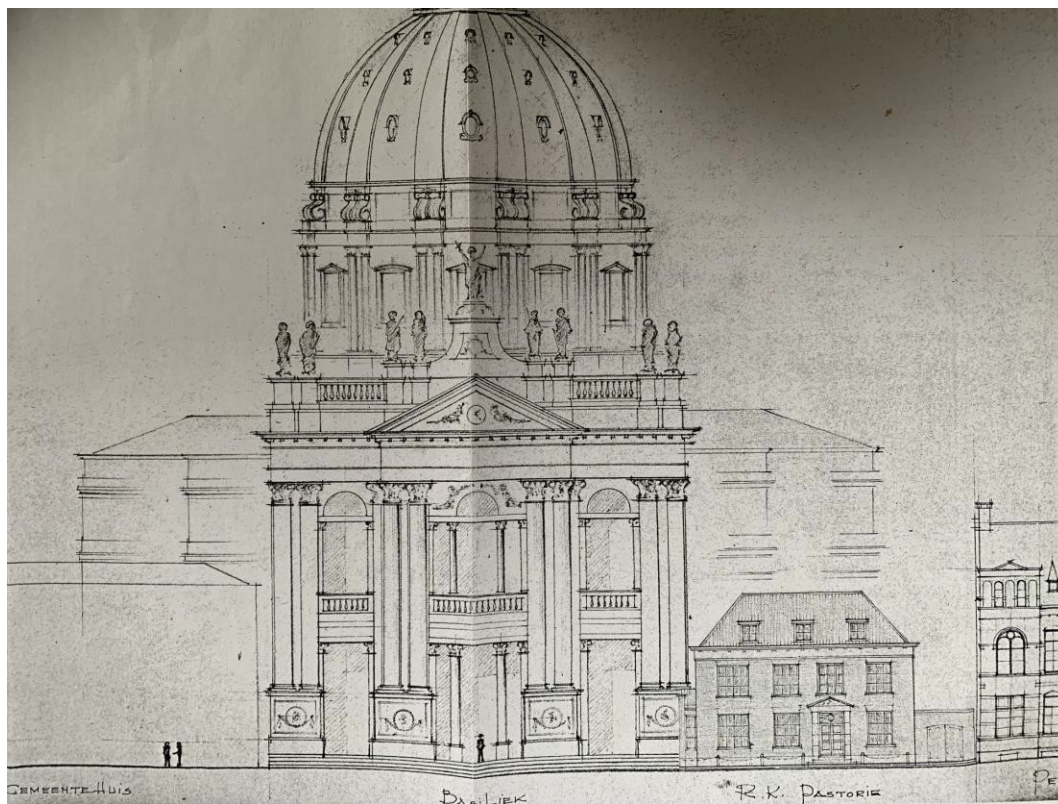
uit 1747. De religieuze instellingen groeiden op de achtererven en mettertijd op naastgelegen percelen zodat enorme complexen ontstonden te midden van de reguliere bebouwing. Tot 1995 bleef het complex Sint Anna een gesloten wereld met een geheel eigen karakter. De hoge gebouwen en de voorname architectuur gaven het geheel een stedelijk. Sint Anna was hiermee een robuust blok direct tegen de Basiliek zoals de Pauselijke Paleizen zich manifesteren naast de Sint Pietersbasiliek in het Vaticaan. Dit werd versterkt door de verdere ruimtelijke structuur met een continue bebouwing langs de Markt. Langs deze straat lag een statig ommuurd kerkplein waardoor ook de Basiliek met de gevelwand verbonden was en het complex van de vroegere pastorie met parkachtige tuin op de plaats waar nu het Jan Gielenplein te vinden is. In deze tuin verrees in 1934 Fidei et Arti (geloof en kunst) zodat met recht gesproken kon worden van een rijk ensemble dat op bescheiden wijze verwees naar de grandeur van de het Vaticaan met zijn grote gebouwen en lommerrijke tuinen. De gehele opzet en vormgeving van het gebied is te danken aan pastoor Willem Hellemons die de aanzet gaf tot de transformatie van Oudenbosch tot een klein Rome. Na het overlijden van Hellemons in 1884 hebben zijn opvolgers deze transformatie vervolmaakt. Het ensemble kwam tot een hoogtepunt met de realisatie van het ommuurde kerkplein in 1892.

De Basiliek met links daarvan de vroegere pastorie met tuin en rechts Sint Anna 1935

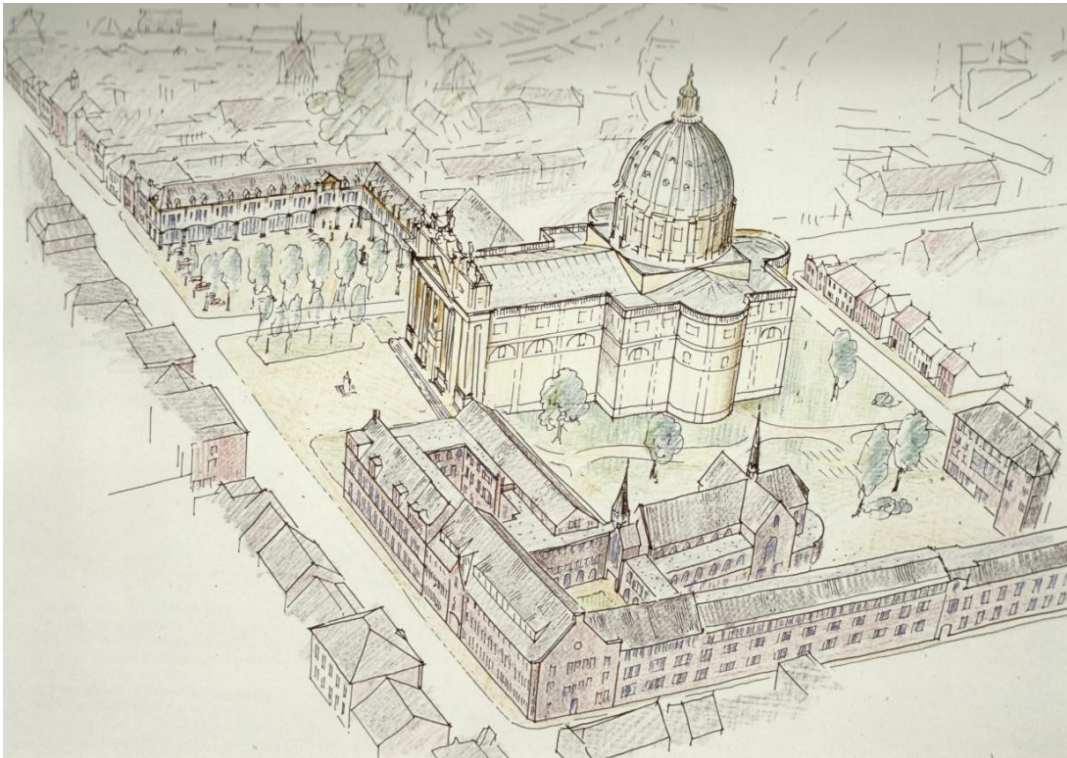
De Basiliek met links de vroegere pastorie en rechts Sint Anna c. 1947

Het plan van Granpré Molière ging uit van een verstedelijking van het kerkplein met links het gemeentehuis en rechts de pastorie. Helemaal rechts de voorbouw van Sint Anna.

Plan Granpré Molière

Begin jaren vijftig speelde een sterke behoefte aan een ruimer gemeentehuis en was de Basiliek in verval geraakt. Besloten werd de Basiliek te restaureren en het kerkplein te moderniseren naar ontwerp van de bekende, in Oudenbosch geboren, architect M.J. Granpré Molière. Het idee was om ter vervanging van de vervallen muren aan weerszijden van het plein kloeki volumes te bouwen met aan de ene zijde een pastorie en aan de andere zijde het gemeentehuis. Uiteindelijk werd alleen de pastorie gerealiseerd waardoor het plein stedenbouwkundig uit balans raakte.

Het plan van Hoogenberk uit 1988 voor Sint Anna. De noordvleugel bleef door de bebouwing langs de St. Annastraat verbonden met de rest van het complex. Aan de Markt bleef de volledige voorbouw behouden.

Plan Hoogenberk

In de jaren tachtig werd het gemeentebestuur van Oudenbosch geconfronteerd met vele leegkomende gebouwen die we nu aanduiden als het religieus erfgoed. Dit resulteerde in de aankoop en sloop van gebouwen en het verkavelen van kloostertuinen tot bouwgrond. Door E.J. Hoogenberk van het bureau voor Harmonische Architectuur werd in het voorjaar van 1988 een structuurschets gepresenteerd "Oudenbosch, de zuidelijke parel van het noorden". Deze structuurschets markeert een omslag in de visie van de gemeente. De gebouwen werden benoemd als kapitaal en men concrete voorstellen tot herbestemming. Onderdeel van de schets was een concreet plan tot aankoop van Sint Anna en herbestemming tot gemeentehuis. Door het voorgenomen slopen van de pastorie en de grote westvleugel van Sint Anna werd het complex geopend naar de Basiliek waar een parkachtige inrichting werd gesuggereerd.

Aan de westzijde van de Basiliek werd een plein met omsluitende bebouwing voorgesteld. Dit is in afwijkende vorm gerealiseerd als Jan Gielenplein. Echter door het ontbreken van een westelijke

pleinwand en massa in de vorm van lommerrijk groen is dit plein een onduidelijke buitenruimte geworden die afbreuk doet aan de kwaliteit van de bebouwing aan de noordzijde van de Markt.

Het plan van Hoogenberk voor Sint Anna zou uiteindelijk door architect Elemans worden uitgewerkt waarbij de sloophamer steviger dan aanvankelijk bedoeld werd ingezet. Door het slopen van diverse gebouwen, waaronder een fors deel van de monumentale voorbouw aan de Markt, is het complex open gemaakt waardoor openbare ruimte is ontstaan met onder andere parkeervoorzieningen, een wandelpromenade en een wijds zicht op de Basiliek vanaf de Markt en de Sint Annastraat. Echter door de vrij rigoureuze sloop en recente nieuwbouw is de samenhang in het gebied ernstig verstoord geraakt. De noordvleugel is door de sloop van de flankerende vleugels aan de west- en oostzijde zijn relatie met de overige complexdelen kwijtgeraakt. Daarnaast is de ooit gesloten gevelwand aan de noordzijde van de Markt door de opeenvolgende visies over een te forse lengte onderbroken zodat de Basiliek zijn relatie met de omgeving is verloren. Hiermee staat de Basiliek, het belangrijkste monument van Oudenbosch in een vervreemde context.

De afbraak van een fors deel van Sint Anna

Randvoorwaarden 2020

In de randvoorwaarden voor de herbestemming van Sint Anna, gekoppeld aan de besluitvorming rondom het religieus erfgoed door de gemeente Halderberge, wordt grote waarde toegekend aan de nog bestaande historische gebouwen zoals de voorbouw, kapel, het eerste deel van de vleugel langs de Sint Annastraat, verbindingsgalerij en de vroegere noordvleugel (muziekschool). Deze gebouwen inclusief de centraal gelegen binnentuin mogen niet gesloopt worden. Sloop en of ingrijpende verbouwing is wel mogelijk voor de nieuwe voorbouw aan de westzijde en de zogenaamde CDA-vleugel langs de Sint Annastraat.

Door het erfgoed in zijn cultuurhistorische basis als uitgangspunt te nemen is hier sprake van een uniek en aansprekend geheel. Daarbij is gepaste nieuwbouw denkbaar in het gebied mits eerder gerealiseerde kwaliteiten zoals openheid en voldoende parkeervoorzieningen niet in de knel komen.

Sint Anna 1988 met kloostergang en groene binnenhof

De kloostergang aan de oostzijde van de binnentuin van Sint Anna medio jaren tachtig

Franciscanessenklooster met groene binnenhof in Sorrento (I)

Voorstel stedelijke en landschappelijke opbouw

Bij verbouwing of toevoeging van gebouwen is de beeldkwaliteit van groot belang vanwege de prominente ligging in het centrum van Oudenbosch. Hierbij is het van belang om rekening te houden met de aanhechting aan de omliggende straten enerzijds en de behouden gebouwen van het complex Sint Anna anderzijds. Hierbij ontstaat ook de mogelijkheid om de noordvleugel weer nadrukkelijker te verbinden met het complex. Voorkomen moet worden dat het gebied te dicht wordt bebouwd gelet op de kwaliteit van het woonklimaat dat hier gewenst is. Met name aan de zijde van de Basiliek moet openheid worden nagestreefd zodat de groene parkachtige structuur hier als het ware tot in het complex Sint Anna wordt doorgetrokken. De bestaande historische binnentuin en het hof wat kan ontstaan binnen deze contouren dienen een eigen karakter te hebben. De forse hoogteverschillen in het gebied mogen niet als een belemmering worden ervaren maar eerder als een bijzondere ontwerputdaging.

Figuur 1 De noordvleugel van Sint Anna c. 1935 met (later beglaasde) loggia's in de zuidgevel. Rechts veranda's op het maaiveld tegen de westgevel.

Begijnhof met links voormalige kapel en rechts grondgebonden woningen met private tuinen in Hasselt (B)

Voorstel nieuwe volumes

Het gebied vraagt om kloeke volumes met een alzijdige architectuur. Deze nieuwe volumes kunnen worden ingepast binnen de contouren van de verdwenen gebouwen van Sint Anna zodat de oude

carrévorm duidelijk afgekaderd en versterkt wordt. Door een solitaire plaatsing kunnen dwaalmilieus ontstaan en kan de transparantie van het gebied gegarandeerd worden. De carré leent zich voor verdichting van de gevelwanden langs de Markt, Sint Annastraat en Doelpad waarbij rekening wordt gehouden met de vanaf 1995 ontstane kwaliteiten in de vorm van openheid en doorzichten.

De nieuwe volumes mogen qua uitstraling en omvang niet gaan concurreren met de historische bebouwing. Tegelijk moet er wel sprake zijn van een duidelijke massa die een wezenlijke en eigentijdse kwaliteit toevoegt. Dit kan bereikt worden met een plint (met mogelijkheid voor souterrain of parkeerkelder), twee bouwlagen en een kaplaag. Het natuurlijke hoogteverschil kan hier in de vormgeving benut worden zodat de volumes getrapt in hoogte aflopen vanaf de Markt richting Doelpad.

Sint Anna c. 1930, links de kapel, rechts de vleugel langs de Sint Annastraat. Het tweede deel heeft een doorlopende veranda op het maaiveld tegen de westgevel. Deze architectuur kan eigentijds vertaald worden in grondgebonden woningen met een tuin aan de westzijde.

Sint Anna medio jaren tachtig met links de noordvleugel. Duidelijk zichtbaar de veranda langs de vleugel aan de Sint Annastraat.

Referentiebeeld nieuwbouw. Twee bouwlagen, kaplaag, overdekte gang tbv dwaalmilieu, doorlopende veranda en private buitenruimte. Landgoed De Klokenberg, Rienks Architecten Breda.

Voorstel nieuwe Architectuur

De nieuwe gevels hebben een traditionele opzet in baksteen met hardstenen dorpels, plint en geprofileerde gootlijsten. De gebouwen zijn niet plat afgedekt maar hebben een kap die bedekt is met keramische pannen, natuurleien of zink. De gevels hebben een rijzige architectuur met verticale gevelopeningen. De architectuur hoeft niet historiserend te zijn maar dient wel door gebruik van de bovenstaande uitgangspunten een waardevolle uitgangspunten op de te behouden gebouwen te zijn. Hierbij kan tevens worden teruggegrepen op architectonische verbijzonderingen uit de historische bebouwing zoals het gebruik van loggia's en doorlopende veranda's.

Doorzicht vanuit de vroegere pastorietaan (nu Jan Gielenplein) door de twee poorten van het kerkplein richting Sint Anna

Voorstel Zichtlijnen

Bij verdichting van het gebied is het belangrijk dat er goede zichtlijnen komen. Zichtlijnen versterken beleving van het gebied omdat ze uitdagen om verder te kijken. De belangrijkste as is vanaf het Jezuïetenplein naar de entree van de basiliek. Een tweede belangrijke as loopt vanaf de Stoofstraat over het Jan Gielenplein door de poort(en) van het kerkplein naar Sint Anna. Mogelijk is middels een overdekte gang zelfs een zichtlijn tot in de binnentuin van Sint Anna te verwezenlijken. Verder is het belangrijk dat er goed zicht blijft op de Basiliek vanaf de Piushof, vanuit de Doelpad, Churchillstraat en uiteraard op de Markt zelf.

Groene binnentuin in Mechelen (B)

Voorstel groene inrichting

Het landschappelijk ontwerp speelt een cruciale rol. Historische buitenruimten zoals de binnentuin van Sint Anna en het plein voor de basiliek worden hersteld gebaseerd op de oorspronkelijke uitgangspunten zodat de relatie met de architectuur wordt versterkt. De nieuwe buitenruimten die gaan ontstaan zijn deels gelegen buiten het complex Sint Anna en deels er binnen. De ruimte binnen de contouren van Sint Anna wordt ontwikkeld als een hof die de beslotenheid benadrukt. Binnen de hof moet ruimte zijn voor private tuinen van de aangrenzende woningen. De ruimte tussen Sint Anna en de Basiliek vraagt om een weidse meer parkachtige benadering die kan refereren aan de Vaticaanse tuinen met een slingerende padenstructuur, glooiende gazons, heesters, waterpartijen, perken en solitaire bomen.

Het afschermen van delen van de groene buitenruimte met muren en hekken kan aantrekkelijk zijn vanuit stedenbouwkundig opzicht omdat het aansluit bij de van oudsher bestaande infrastructuur en beeldkwaliteit van publieke en private ruimten. Daarnaast kan het een rol spelen bij de beheersbaarheid van de gebieden in nachtelijke situaties. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld te vinden bij de Merxtoin en het Begijnhof in Breda die beide aan het begin van de avond worden gesloten.

De Basiliek en omgeving c. 1930. Links de pastorietauin met paden en vijver.

Winters plaatje van de vroegere pastorietauin met bevroren vijver.

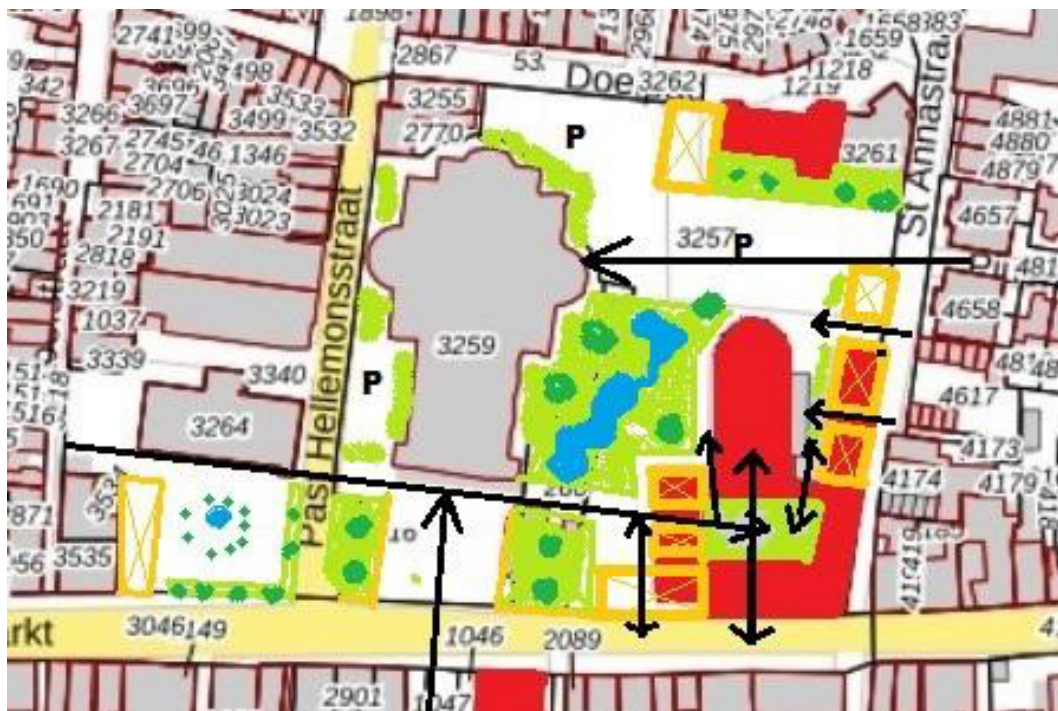
Complex met groene binnenhof en kloeke bomen met hoge kruinen in Rome (I)

Zicht op de Vaticaanse tuinen met slingerende paden en lommerrijk groen, Rome (I)

Ursulinenklooster met hekken en muren in Sint Kathelijnewaver nabij Mechelen (B). Een dergelijke opzet kan de grondstructuren en het kerkplein in de avonduren op een transparante wijze afsluitbaar maken.

Samenvatting van de adviezen in een globale schets. In oranje de mogelijke nieuwe volumes.

Samenvattend

Naast het behoud van waardevolle historische gebouwen is er in gebied in mijn visie ruimte voor het transformeren of toevoegen van bebouwing. Dit kan langs de Sint Annastraat, Doelpad, Markt waarbij het gebied vooral doorwaadbaar moet blijven. Onderbrekingen van volumes, poortgangen en open ruimten kunnen verrassende doorlopen en doorzichten opleveren. Het gebied mist groen en de noordwand van de Markt vraagt om massa vanaf het Jan Gielenplein tot het kerkplein en weer verder tot aan Sint Anna. Stedelijke bomen waarvan de kruin op hoogte begint kunnen hier zeer strategisch zijn. Verder is er veel ruimte voor groen en water om het gebied aantrekkelijk te maken. Tot slot verdient het kerkplein eerherstel in oude contouren en vraagt het Jan Gielenplein om een betere pleingevel aan de westzijde.

herkomst beeldmateriaal: Collectie M. Buijs, Collectie Erven Van Aalst, KLM, BHIC

Voorstel Randvoorwaarden herbestemming voormalig kloostercomplex Sint Anna Oudenbosch

Inleiding

In de raadsvergadering van 15 oktober 2020 is door de gemeenteraad van de gemeente Halderberge besloten in te stemmen met een raadsvoorstel en daaraan gekoppeld amendement dat gaat over de voortgang van het project religieus erfgoed. Vanuit de initiatiefgroep Hart van Oudenbosch wordt in dit document gereageerd op het raadsvoorstel en met name de randvoorwaarden voor Sint Anna. Verder wordt een visie aangeboden vanuit Hart van Oudenbosch op de daadwerkelijke herbestemming van het complex. In de komende weken vinden inventarisatie gesprekken plaats met potentieel betrokken sociale en culturele partijen. Op basis van de uitkomst van deze gesprekken, volgt een verdieping op deze visie.

Vanuit het besluit in de raadsvergadering tot Burger Participatie is dit document een basis element om samen met de gemeente Halderberge, in co-creatie tot nieuwe aangepast randvoorwaarden te komen. De initiatiefgroep Hart van Oudenbosch vertrouwt en rekent erop dat deze randvoorwaarden, na verdere aanvullingen en juridische toetsing, in gezamenlijkheid worden vastgesteld. Daarnaast zouden we in de toekomst graag betrokken worden bij de beoordeling van de voorstellen tot herontwikkeling door potentiële project ontwikkelaars.

Door Hart van Oudenbosch is een petitie opgesteld waarbij als uitgangspunt is gesteld dat de historische onderdelen van Sint Anna behoud en respectvolle herbestemming behoeven vanwege de cultuurhistorische waarde en daarmee bijdragen aan de leefbaarheid in het hart van Oudenbosch. Deze cultuurhistorische waarde hangt samen met de architectuur, de historische betekenis en de stedenbouwkundige waarde op deze locatie in het historische centrum van Oudenbosch. Sint Anna, moederhuis van een in het verleden wereldwijd actieve congregatie, maakt daarnaast prominent deel uit van het ensemble van religieuze complexen dat gelegen is aan de Markt in Oudenbosch.

De historische bouwdelen van Sint Anna zijn met uitzondering van de historische noordvleugel beschermd als gemeentelijk monument en daarmee beschermd qua exterieur en interieur met uitzondering van de kapel¹. Het is de bedoeling dat een plan wordt ontwikkeld dat zoveel mogelijk recht doet aan de monumentale kwaliteiten omdat daarmee het best de kwaliteit in het gebied geborgd kan worden. Globaal gezegd komen later toegevoegde of ingrijpend gewijzigde delen uit de periode dat het complex fungeerde als gemeentehuis in aanmerking voor ingrijpende herbestemming of zelfs de mogelijkheid tot sloop en herbouw. Hieronder worden de bouwdelen aangestipt waarbij kort de kwaliteiten worden aangestipt. Een onafhankelijk op te stellen bouwhistorisch rapport met waarderingsplattegronden is benodigd om nader inzicht te geven in de specifieke bouwhistorische waarden van de afzonderlijke bouwdelen.

¹ van de kapel is alleen het exterieur als monument beschermd gelet op de ingrijpende wijzigingen in het interieur.

Figuur 1 Voorgevel 2018

De **voorbouw** (A) is gebouwd in 1936 naar ontwerp van de Roosendaalse architect Jac Hurks. De voorbouw heeft een L-vorm en staat langs de noordzijde van de Markt en de westzijde van de Sint Annastraat. Het exterieur van de voorbouw is redelijk gaaf en heeft hoge kwaliteit door het architectonische ontwerp, de toegepaste materialen en het niveau van uitvoering. De kap is aangetast door grote dakkapellen die verwijderd kunnen worden zodat het oorspronkelijke beeld weer ontstaat. De galerij aan de achterzijde is op redelijk pragmatische wijze dichtgemaakt en zou weer een open galerij kunnen worden of op een hoogwaardiger wijze voorzien van puien. Het interieur van de voorbouw heeft met name op de begane grond een hoge monumentale waarde die behouden dient te worden. Dit was het meest representatieve deel van het moederhuis Sint Anna en hier vindt men ruimten met een afwerking uit de bouwtijd. Te denken valt aan tegelvloeren, plafonds, deuren en betimmeringen. Bijzondere ruimten zijn onder andere de entreehal aan de Markt en de kamer-en-suite en het trappenhuis in het rectoraat (hoek Sint Annastraat).

Figuur 2 Interieur van de kapel, latere raadzaal, 2020

De **kapel** (B) is gebouwd in 1889 naar ontwerp van de Oudenbossche architect Johannes Speet. De kapel heeft een traditionele neogotische architectuur en toont daarmee de onafhankelijke houding van Sint Anna ten opzichte van de meer van barok gecharmeerde pastoor Hellemons. Het exterieur van de kapel is meerdere malen gewijzigd waarbij zijgalerijen zijn toegevoegd en een verbindingsgalerij naar de vleugel aan de Sint Annastraat. Behoud van de hoofdmassa uit 1889 en de vooroorlogse galerijen is gewenst. Bij een ingrijpende verbouwing medio jaren zestig zijn de sacristieën vervangen door een rondgaande aanbouw die van een vervreemdende kwaliteit is. Bij de verbouwing tot gemeentehuis in 1995 zijn hier gele stalen lichtbogen op geplaatst om connectie te maken met het nieuwe entreegebouw van architect Elemans. Deze aanbouw hoeft niet behouden te blijven maar kan aangepast worden. Het interieur van de kapel is diverse malen aangepast aan de wensen van de tijd en gebruik en heeft daardoor ingeboet aan monumentale waarde. Het interieur is niet beschermd als monument maar de hoofdstructuur en het gewelf met ribben zijn authentiek en dienen behouden te blijven.

Figuur 3 De zogenaamde CDA-vleugel

De **CDA-vleugel** (C) is een vooroorlogse internaatvleugel die door diverse (te) pragmatische verbouwingen verminderde cultuurhistorische kwaliteit heeft. Deze vleugel is bij de grootschalige sloop van Sint Anna in 1995 behouden op initiatief van het CDA vanwege de ruimtelijke capaciteit. De verminderde cultuurhistorische waarde van deze vleugel geeft een grotere ruimte als het gaat om ingrijpende herbestemming of sloop. Indien men kiest voor sloop dan is positie en afwerking van de nieuwe kopgevel van het te behouden van belang en dient de uitvoering van hoge kwaliteit te zijn.

Het **entreegebouw** (D) van het gemeentehuis is in 1995 aan de westzijde gebouwd naar ontwerp van de Osse architect Elemans. Dit gebouw was indertijd de eigentijdse eyecatcher en is ontworpen in samenhang met de optopping van de noordvleugel van het eerdere gemeentehuis aan het Jan Gielenplein. Deze vleugel heeft geen bijzondere cultuurhistorische kwaliteit en kan ingrijpend aangepast of gesloopt worden. Indien men kiest voor sloop dan is herbouw van een volume op deze plek noodzakelijk om de beslotenheid van de binnentuin intact te laten.

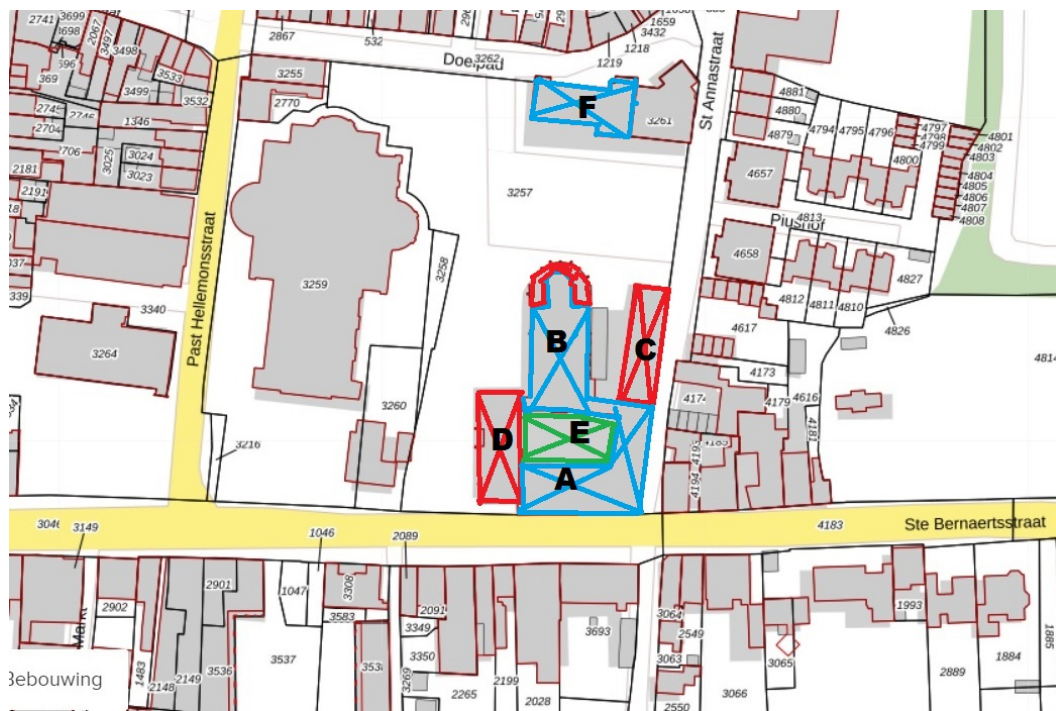
Figuur 4 Binnentuin met galerijen c. 1960

De **binnentuin** (E) is grotendeels intact met paden en vijver. In 1995 is de tuin iets vergroot door het weghalen van een aangrenzend bouwdeel. Het verdient aanbeveling om in deze tuin het achterstallig onderhoud op te heffen en in te zetten op beheer en behoud van de historische onderdelen.

Figuur 5 De muziekschool (noordvleugel) c. 1935

De **muziekschool** (F) is in 1932 gebouwd als noordvleugel van het complex Sint Anna naar ontwerp van de Bredase architect Van Groenendael. Het exterieur van het gebouw is nog gaaf en dient intact te blijven. In het interieur zijn met name de betegelde gangen en het trappenhuis van cultuurhistorische waarde en dienen intact te blijven. De dichtgezette (oorspronkelijk open!) loggia's aan de zuidzijde bieden kansen bij herontwikkeling van het gebouw.

Visie Hart van Oudenbosch op herbestemming Sint Anna

In de door ruim 1300 personen getekende petitie is gesteld dat Hart van Oudenbosch behoud van de gebouwen voorop stelt. Echter behoud zonder herbestemming heeft weinig zin. Dit sluit ook naadloos aan bij de oproep in de petitie om het benoemde erfgoed op een creatieve, duurzame manier authentiek te herontwikkelen met een balans tussen publieke functies en gevarieerde woonvormen, waardoor het een levendige en aantrekkelijke omgeving wordt voor bewoners en toeristen. Daarom komt Hart van Oudenbosch met een voorstel zoals dat ook is benoemd tijdens de inspreekreactie bij de raadscommissie.

De **voorbouw** (A): beneden publiek gebruik (deels parochie² en/of horeca), overige delen appartementen

De **kapel** (B): herontwikkeling door gemeente met sociaal-maatschappelijk gebruik

De **CDA-vleugel** (C): nader te bezien

Het **entreegebouw** (D): appartementen (waarvan mogelijk 1 voor de parochie³)

De **binnentuin** (E): herstellen als groen hart van het complex (indien mogelijk publiek toegankelijk)

De **muziekschool** (F): appartementen in bestaand gebouw. Beschermen als gemeentelijk monument.

parktuin

Wij denken dat het belangrijk is om het gebied rondom Sint Anna en de Basiliek een meerwaarde te geven als publieke verblijfsruimte waar het aangenaam verpozen is voor inwoners en toeristen. In het raadsvoorstel wordt ook gesproken over een groene inrichting van deze plek. Het gebied kan worden ingericht als een openbaar wandelpark dat qua sfeer hint naar de lommerrijke Vaticaanse tuinen. Te denken valt aan gazons, heesterpartijen, borders, waterpartijen etc. Vanaf de bouw tot medio jaren vijftig was de basiliek in een dergelijke parkachtige structuur gelegen met onder andere de tuinen van de vroegere pastorie (nu Jan Gielenplein) en rondom het kerkgebouw zelf. Belangrijk is dat door de tuin brede paden komen om een logische verbinding tussen de gebouwen te bieden.

² In 2017 zijn reeds afspraken hierover gemaakt met de parochie

³ In 2017 zijn reeds afspraken hierover gemaakt met de parochie

Figuur 8 Basiliekplein c. 1915 met aanplant

Figuur 9 Vaticaanse tuinen